

Policy för små avlopp

För Stenungsunds, Tjörns och Orusts kommuner

Dokumenttyp Policy	Antagen av Kommunfullmäktige i Stenungsunds kommun Kommunfullmäktige i Tjörns kommun* Kommunfullmäktige i Orusts kommun*	Antagande dnr, beslutsparagraf (första beslutsdatum) KS/2020/578: 2023 § 33 (2023-03-09) KS 2022/224: 2023 § 15 (2023-01-26) KS 2022/1578: 2023 § 2 (2023-02-09)
Giltighetstid fr. o. m. – t. o. m. 2023-03-09 - Gäller tills vidare	Dokumentansvarig i förvaltningen Sektor samhällsbyggnad	Senast reviderad dnr, beslutsparagraf (beslutsdatum)

*Mindre variation/anpassning mellan kommunerna förekommer.

Innehåll

Policyns syfte, mål, omfattning och målgrupp	3
Detta regleras inte av policyn	3
Relaterade styrdokument	4
Bakgrund	4
Allmänt om STO-området	4
Stenungsund.....	4
Tjörn	5
Orust.....	5
Dricksvattensituationen i STO-området.....	5
Vattenskyddsområden i STO	6
Klimatanpassning	6
Transporter	6
Lagar, bestämmelser och mål	7
Miljökvalitetsnormer	7
Globala mål.....	7
Nationella miljökvalitetsmål	7
Nationell tillsynsstrategi	8
Tillämpning	8
Hög skyddsnivå	8
Hög skyddsnivå avseende miljöskydd	9
Hög skyddsnivå avseende hälsoskydd	9
Särskild skyddsnivå	9
Otillgängliga områden	9
Möjlighet till källsortering och eget omhändertagande av avfall	9
Tillsyn av små avlopp.....	10
Kartbilagor	10
Bilaga 1 – Skyddsnivåer	10
Bilaga 2 – Vattnets ekologiska status.....	11
Bilaga 3 – Skyddade områden	11
Förvalta policyn	12
Säkerställa styrdokument.....	12
Bilagor	12

Policyns syfte, mål, omfattning och målgrupp

Syftet med policyn är att skapa en gemensam tolkning av de regler och krav som finns för att skydda människors hälsa och miljön.

Målet med policyn är att

- handläggningen ska ske med gemensamma bedömningsgrunder i de tre kommunerna,
- ge en ökad tydlighet för målgruppen, det vill säga för fastighetsägare, medborgare, sökande, avloppsentreprenörer verksamma i STO-området (Stenungsund, Tjörn och Orust), handläggare samt beslutande i nämnd, kommunstyrelse och kommunfullmäktige,
- möjliggöra effektivare handläggning,
- underlätta för kommuninvånarna att göra ett medvetet och hållbart val av avloppsanläggning.

Policyn reglerar prövning av små avloppsanläggningar dimensionerade för 5–200 personekvivalenter, pe, samt tillsyn av små avloppsanläggningar dimensionerade för 5–25 pe.

Detta regleras inte av policyn

Policyn berör inte

- fastigheter anslutna till det kommunala VA-nätet som omfattas av Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster,
- prövning av avloppsanläggningar dimensionerade för > 200 pe, detta regleras av Miljöprövningsförordning (2013:251),
- tillsyn av avloppsanläggningar som är dimensionerade för 26–1 999 pe.

Relaterade styrdokument

Relaterat styrdokument är *Riktlinjer för små avlopp för Stenungsunds, Tjörns och Orusts kommuner*.

Bakgrund

Utsläpp av växtnäringsämnen från bland annat små avlopp kan leda till övergödning av våra hav, sjöar och vattendrag. Övergödningen leder till en minskad biologisk mångfald, försämrad vattenkvalitet och syrebrist. Näringsämnena kan även orsaka kraftiga algbloomningar som leder till syrebrist. Utsläpp av otillräckligt renat avloppsvatten riskerar att förorena grundvatten och dricksvattenbrunnar. Det kan även bidra till att smittämnen sprids till närliggande hav, sjöar och vattendrag där både människor och djur vistas.

I STO-området, Stenungsund, Tjörn, Orust, finns flera recipienter, det vill säga vattendrag, sjöar och hav, som avloppsvatten leds till. Det finns även recipienter, havsområden, som delas av samtliga STO-kommuner. Arbetet med tillsyn och prövning av små avloppsanläggningar tar mycket tid och resurser i anspråk.

Samverkan mellan STO-kommunerna samt framtagandet av en gemensam policy, gemensamma riktlinjer och rutiner ger ökade förutsättningar för en likvärdig bedömning och en mer effektiv handläggning. Viss samverkan har även skett med Uddevalla och Kungälv kommuner då dessa delar fjordsystem med STO-kommunerna.

Allmänt om STO-området

STO-kommunerna delar fjordsystemet mellan Orust, Tjörn och fastlandet. Delar av fjordområdet är ett av Västra Götalands mest produktiva marina grundområden med sammanhängande ålgräsängar och äldre sammanhängande musselbankar. Fjordsystemet är särskilt känsligt för effekterna av övergödning då vattenutbytet är mycket begränsat. Flera av områdets vattendrag som mynnar ut i havet är idag övergödda. Länsstyrelsen har pekat ut fjordarna som ett näringsbelastat område med hög känslighet och måttlig ekologisk status. Samtliga STO-kommuner har en växande befolkning på grund av ökad inflyttning. Det finns många små avlopp och de har tillsammans en negativ påverkan på vattnens status. Stora delar av STO:s kustvattenområden ingår i EU:s Natura 2000-nätverk och utgörs även av naturreservat eller naturvårdsområden där övergödning är en faktor som innebär negativ påverkan på de värden som områdesskydden ska värna.

Stenungsund

I Stenungsund finns det cirka 3 200 små avloppsanläggningar dimensionerade för 1–5 hushåll, 5–25 personekvivalenter, pe. Det finns i kommunen 21 anläggningar dimensionerade för 26–1 999 pe, varav tre är kommunala avloppsreningsverk. De kommunala vatten- och avloppsledningsnäten täcker stora delar av centralorten Stenungsund, Stora Höga, Jörlanda, Ödsmål, Ucklum samt Svenshögen.

Stenungsunds kommun har cirka 27 000 invånare och befolkningen förväntas öka framöver. Stenungsund är till skillnad från Tjörn och Orust ingen typisk sommarkommun eftersom befolkningsökningen är begränsad sommartid.

Markförhållandena i Stenungsund består till stor del av berg och lera, med inslag av områden med sandig mark eller isälvsediment. I de nordöstra delarna av kommunen finns större områden med sandig mark som kan vara lämpliga för infiltration.

Tjörn

I Tjörns kommun finns det omkring 3 500 små avloppsanläggningar dimensionerade för 1–5 hushåll, 5–25 pe. Det finns ett femtiotal anläggningar dimensionerade för 26–1 999 pe. De kommunala vatten- och avloppsledningsnäten är framför allt utbyggda i tätorterna på västra Tjörn samt i Kållekärr, Myggenäs och Höviksnäs.

Tjörn har cirka 16 000 invånare. Det finns ett stort antal fritidsboenden, befolkningen tredubblas sommartid och bostadsbebyggelsen är spridd. Det finns ett fåtal områden som bedöms vara glest bebyggda och de enskilda vattentäkterna ligger därför relativt tätt.

Då markförhållandena i större delen av kommunen utgörs av lera och berg i dagen och inte genomsläppliga jordar med sand- eller grusavlagringar saknas nästan helt förutsättningar för infiltration.

Orust

I Orust kommun finns det mellan 7 500 och 8 000 små avloppsanläggningar dimensionerade för 1–5 hushåll, 5–25 pe. Det finns 16 anläggningar dimensionerade för 25–1 999 pe, varav sju är kommunala avloppsreningsverk.

En större utbyggnad av det kommunala ledningsnätet pågår och avloppsreningsverket i Ellös byggs ut och kompletteras med kväverening för att kunna ta emot avlopp från stora delar av Orust. Det medför att flera av de kommunala avloppsreningsverken kommer att avvecklas. Utsläppen flyttas från mer känsliga områden till Ellösefjorden som bedöms vara mindre övergödningsskänsligt.

Orust kommun har drygt 15 000 invånare och periodvis under sommaren flerdubblas befolkningen. Det finns cirka 5 000 fritidsbostäder.

Orust består mest av berg med inslag av lera i dalgångarna, större sedimentavlagringar saknas vilket innebär att det nästan helt saknas förutsättningar för infiltrationsanläggningar.

Dricksvattensituationen i STO-området

Dricksvatten är vårt viktigaste livsmedel. Dricksvattensituationen är på flera platser i området ansträngd. Sveriges geologiska undersökningar, SGU, har bedömt att hela Tjörns kommun samt stora delar av Orust och Stenungsunds kommuner ligger inom områden som bedöms ha mindre goda möjligheter till uttag av grundvatten ur berggrunden. Det är något som medför en sårbar situation både för enskilda brunnar och kommunala grundvattentäkter. Det är därför viktigt att hushålla med vatten året om och inte bara under högsommaren. För att säkra upp vattenförsörjningen för en växande befolkning och för att skapa ett mer robust vattenförsörjningssystem har Stenungsunds kommun tecknat avtal med Kungälv kommun för en överföringsledning från Göta Älv. Även Tjörns kommun kommer förvärva vatten från Göta Älv, detta genom avtal med Stenungsunds kommun och en överföringsledning mellan kommunerna. Orust kommun har ett avtal med Uddevallas kommun för att säkerställa vattentillgången för kommunens invånare, framförallt i händelse av avbrott i den egna dricksvattenproduktionen.

Klimatförändringar, torka, översvämningar och föroreningar bland annat från små avlopp hotar tillgången på rent vatten. För att säkra en trygg dricksvattenförsörjning behöver yt- och grundvatten skyddas mot bland annat överuttag, smittoämnen samt närsalterna kväve och fosfor.

Enskilda kustnära dricksvattentäkter riskerar att drabbas av saltvatteninträngning när uttaget ökar i samband med att fritidsfastigheter omvandlas till åretruntbostäder samt vid

nybyggnationer utanför kommunalt VA-verksamhetsområde. Risken för saltvatteninträngning finns inte bara i kustnära områden utan även längre in på land där vattenmagasin med relik saltvatten, från den tiden fastlandet var havsbotten, punkteras vid borrning av nya dricksvattenbrunnar. Grundvattnet skyddas bättre i områden med lera än områden med berg, där det saknas skyddande jordlager och risken för läckage av föroreningar till grundvattnet därför är större.

Vattenskyddsområden i STO

Vattenskyddsområden för större vattentäkter avser att säkra tillgången på dricksvatten för ett större antal människor.

I Orust kommun finns det två kommunala vattentäkter, ytvattentäkten Rödsvattnet och grundvattentäkten Korskällan som båda ligger inom vattenskyddsområden. Det finns ytterligare två vattenskyddsområden, Vindön och Kattevik med vatten för enskild dricksvattenförsörjning.

I Stenungsunds kommun finns det två kommunala vattentäkter, ytvattentäkten Stora Hällungen och grundvattentäkten i Grössbyn, båda ligger inom vattenskyddsområden.

I Tjörns kommun finns det en större kommunal dricksvattentäkt, Bö tjärn som ligger inom Tolleby vattenskyddsområde. Det finns även ett vattenskyddsområde i Ångeviken för enskild dricksvattenförsörjning.

Klimatanpassning

Med dagens klimatförändringar och de som väntas i framtiden ändras förutsättningarna för hela samhällen. Översvämningar, stigande havsnivåer, skred och ras är exempel på klimatförändringar som kan påverka små avlopp. Mest utsatta är de avloppsanläggningar som ligger i högexploaterade områden med sämre förutsättningar för anläggande av små avlopp. Om en avloppsanläggning svämmar över sprids orenat avloppsvatten till omgivningen vilket kan få negativa miljökonsekvenser, orsaka smittspridning och skador på byggnader.

Variationer i grundvattennivåerna kan ändra flödesriktningen för grundvattnet, något som kan bli problematiskt då även spridningsmönstret av eventuella föroreningar ändras, eller när områden drabbas av intensiv nederbörd. När marken blir vattenmättad binds föroreningar sämre, det kan leda till att dessa sprids till omgivning och/eller grundvattnet. Detta kan leda till problem i områden med små avlopp och enskilda vattentäkter.

Transporter

Slamtömning av små avlopp så som slutna tankar, slamavskiljare och reningsverk sker vanligen med tunga fordon. Den miljöbelastning som transportererna innebär ska vägas in i den totala bedömningen av miljöpåverkan från små avlopp. I STO-området är det relativt korta avstånd mellan de små avloppsanläggningarna och mottagande avloppsreningsverk jämfört med Sverige som helhet. Antalet tömningar varierar däremot mellan olika typer av avloppslösningar och därför kan miljöpåverkan bli större för avloppslösningar som behöver tömmas flera gånger per år.

Vid val av avloppsanläggning behöver en avvägning göras mellan recipientens känslighet, resurshushållning såsom låg vattenförbrukning samt behovet av transporter.

Olika tekniska lösningar kan bidra till en minskad miljöpåverkan från transporter, såsom fordon som kör på mer miljövänligt bränsle, reningsteknik med slamförtjockare, tömningsteknik med slamavvattning eller kortare transportsträckor genom lokalt omhändertagande av slam. Även

möjligheten till behovsanpassade slamtömningsintervall för olika avloppsanläggningar kan bidra till att minska miljöpåverkan genom färre transporter.

Lagar, bestämmelser och mål

Lagstiftning, regler och riktlinjer ligger tillsammans med olika myndigheters vägledningar och domar som grund för den bedömning som görs av små avlopp. De viktigaste styrdokumenterna är:

- Miljöbalken (1998:808)
- EU:s vattendirektiv (2000/60/EG)
- Vattenförvaltningsförordning (2004:660)
- Sveriges miljökvalitetsmål, FN:s globala mål
- Föreskrifter för vattenskyddsområden
- Föreskrifter för naturskyddsområden, naturreservat samt bevarandeplaner för Natura 2000-områden
- Förordning (2001:554) om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten
- Kommunernas lokala föreskrifter för skydd av människors hälsa och miljön
- Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd om små avloppsanordningar för hushållsvatten

Även Vattenmyndighetens Vatteninformationssystem Sverige, VISS, används för inhämtande av information om områdets ekologiska status.

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormerna för vatten beskriver den kvalitet en vattenförekomst ska ha nått vid en viss tidpunkt. Vattenförekomsten får således inte påverkas av en verksamhet på så sätt att kvaliteten blir sämre än den status som anges i normen. Det är Vattenmyndigheten som beslutar om miljökvalitetsnormerna.

Berörda kommuner är skyldiga att se till att normerna följs exempelvis vid planering för användningen av mark- och/eller vattenområden, genom att förstärka tillsyn och rådgivning samt att ställa krav på minskade utsläpp.

Kvalitetskrav på vattenområdena i STO-området innebär att God ekologisk status ska ha uppnåtts senast 2027 eller, för vissa vattendrag, 2033. Nyttillkomna utsläpp av avloppsvatten innehållande näringsämnen kan medföra en försämring av den ekologiska statusen i de känsliga områdena i STO och medföra att miljökvalitetsnormerna inte uppnås.

Globala mål

Sedan 2015 är det totalt 193 länder som antagit och formulerat de globala målen. De mål som är särskilt relevanta för små avlopp är:

- Mål 6: Rent vatten och sanitet för alla,
- Mål 14: Hav och marina resurser,
- Mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald.

Nationella miljökvalitetsmål

Sveriges riksdag har sedan 1999 antagit 16 miljökvalitetsmål. Miljömålen fungerar som vägledning för hela samhällets miljöarbete, det vill säga för myndigheter, länsstyrelser, kommuner, näringslivet och andra aktörer. Hela samhället behöver arbeta för att nå dessa mål. Det finns sju miljömål som är särskilt relevanta för arbetet med små avlopp:

- Ingen övergödning,

- Hav i balans samt levande kust och skärgård,
- Levande sjöar och vattendrag,
- Grundvatten av god kvalitet,
- Myllrande våtmarker,
- Giffri miljö,
- God bebyggd miljö.

Nationell tillsynsstrategi

En ny nationell tillsynsstrategi har tagits fram i samverkan mellan Naturvårdsverket, Folkhälsomyndigheten, Jordbruksverket och Havs- och vattenmyndigheten. Strategin är ett verktyg för att uppnå en effektiv och likvärdig tillsyn. Strategin innehåller olika fokusområden med effektmål, för små avlopp gäller följande effektmål:

- De kommunala tillsynsmyndigheterna har större precision i att välja ut och bedriva tillsyn på de avloppsanläggningar som medför störst risk för negativ påverkan på hälsa och/eller miljö. Det betyder att tillsynen av små avloppsanläggningar blir bättre anpassad till avloppsanläggningens geografiska placering och tekniska lösning.
- Tillsynen leder till att de små avloppsanläggningarna får en minskad miljö- och hälsopåverkan.

Tillämpning

Vid tillämpning av denna policy bedöms kommunerna kunna säkerställa minskad miljöpåverkan från små avlopp genom begränsade utsläpp av de övergödande ämnena fosfor och kväve. Begränsade utsläpp av närsalter är en förutsättning för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas i enlighet med Åtgärdsprogram för vatten 2021–2027, Västerhavets vattendistrikt.

Tillämpningen av policyn förväntas även leda till en minskad risk för olägenheter ur hälsoskyddssynpunkt.

Genom tillämpning av gemensam policy och riktlinjer får de kommunala tillsynsmyndigheterna större precision i att välja ut och bedriva tillsyn över de avloppsanläggningar som medför störst risk för negativ påverkan på hälsa och miljö. Tillsynen bedöms leda till att de små avloppsanläggningarna på sikt har en mindre hälso- och miljöpåverkan, detta i linje med den nationella tillsynsstrategin.

Sökanden ska i ansökan med god dokumentation kunna visa att anläggningen har kapacitet att klara de reningskrav som behöver ställas på platsen. Nedanstående reningskrav gäller vid prövning av ansökan om nya avloppsanläggningar, oavsett om avloppsanläggningen ska ersätta en befintlig anläggning eller om fastigheten inte tidigare haft en avloppsanläggning. En bedömning av reningskraven ska alltid göras i varje enskilt fall utifrån förhållandena på den specifika platsen. Även en rimlighetsavvägning ska göras i varje enskilt fall där kostnad ställs mot miljönytta.

Hög skyddsnivå

I början av 2010-talet beslutade STO-kommunerna, utifrån det aktuella vattenområdets känslighet, att krav på hög skyddsnivå för avloppsrening ska gälla, både avseende miljöskydd och hälsoskydd. Det är fortsatt relevant att tillämpa hög skyddsnivå som lägsta reningskrav i hela området vid ändring av befintliga avloppsanläggningar samt för nya avloppsanläggningar. Undantag kan dock göras om en bedömning av förutsättningarna i det enskilda fallet medger det.

Hög skyddsnivå avseende miljöskydd

Hög skyddsnivå avseende miljöskydd syftar till att minska utsläpp av övergödande och syreförbrukande ämnen från framför allt WC-vatten. För att en avloppsanläggning belastad med WC och bad-, disk- och tvättvatten, BDT, ska klara hög skyddsnivå avseende miljöskydd behöver följande funktionskrav uppfyllas:

- minst 90 % reduktion av totalfosfor
- minst 90 % reduktion av organiska syreförbrukande ämnen, BOD₇
- minst 50 % reduktion av totalkväve

Hög skyddsnivå avseende hälsoskydd

Hög skyddsnivå avseende hälsoskydd syftar till att skydda dricksvatten och minimera smittspridning via avloppsvatten. Utsläpp av avloppsvatten får inte medverka till en väsentligt ökad risk för smitta genom förorening av dricksvatten eller badvatten och inte heller till annan olägenhet, till exempel lukt. Avloppsvatten innehåller bakterier och smittämnen som kan förorena dricksvattenbrunnar och ytvatten. En avloppsanordning måste därför alltid kunna reducera bakterier på ett tillförlitligt vis.

Särskild skyddsnivå

I särskilt känsliga områden kan det krävas en högre skyddsnivå än hög skyddsnivå, här kallad särskild skyddsnivå. Bedömningen om ett område är särskilt känsligt utgår från intilliggande vattenområdets ekologiska status samt känslighet och/eller ökat skyddsbehov avseende hälsoskydd. Det vill säga vattnets känslighet för övergödning och/eller skydd av dricksvattentäkter och badvatten.

Särskilt känsliga områden kan vara exempelvis Natura 2000-områden, vattenskyddsområden, grunda havsvikar eller andra skyddsvärden, såsom förekomst av ålgräsängar, musselvatten eller lax-, öring- och/eller ålförande vattendrag.

I dessa särskilt känsliga områden kan det krävas ett extra reningssteg, en bedömning görs i varje enskilt fall.

Otillgängliga områden

På öar utan broförbindelse och andra otillgängliga områden, där en slambil inte kan komma fram, bör inte installation av WC tillåtas. Tillstånd för BDT-rening kan tillåtas under förutsättning att sökanden kan redovisa möjlighet till eget omhändertagande av slam på ett hälso- och miljömässigt godtagbart vis. Även för installation av torrtoalett behöver sökanden visa att latrin eller aska kan omhändertas på ett tillfredsställande vis.

Möjlighet till källsortering och eget omhändertagande av avfall

En effektiv åtgärd för att uppnå en förbättrad resurshushållning är att återföra näringsämnen till odlingsmark, vilket kan ske genom kretsloppssystem. Genom kretsloppssystemet sker en minskad övergödning. För att det ska fungera behövs system för insamling, behandling och lagring. När ett fungerande kretsloppssystem finns etablerat separeras de olika avfallsfraktionerna så som WC- och BDT-vatten.

Om förutsättningar finns kan fastighetsägaren själv ta hand om avfallet från avloppsanläggningen, såsom till exempel latrin eller slam från slamavskiljaren. Detta förutsätter att fastighetsägaren kan redovisa att ett lokalt kretslopp kan ombesörjas på ett hälso- och miljömässigt tillfredsställande vis.

Vid nybyggnation rekommenderas att byggnaden byggs med två avloppsrör, ett för WC och ett för BDT. Detta för att maximera framtida valmöjligheter samt möjliggöra för eventuell källsortering av toalettavfall i kretsloppssystem.

Tillsyn av små avlopp

Vid inventering och tillsyn av små avloppsanläggningar är fokus på att åtgärda de sämsta avloppen först. Tillsyn och inventering ska prioriteras i de områden som bedöms särskilt känsliga. Vid tillsyn prioriteras i första hand fastigheter där avloppsanläggning för rening av WC-vatten saknas. Eller där tekniken inte medger en tillräckligt god rening ur hälsoskyddssynpunkt eller i förhållande till omgivningens känslighet avseende miljöskydd. Avloppsanläggningar som inte klarar hög skyddsnivå avseende hälsoskydd prioriteras vid misstanke om olägenhet för människors hälsa.

Vid tillsyn och inventering av befintliga små avlopp görs bedömningen om vilken miljö- och hälsoskyddsmässig påverkan utsläppet kan ha snarare än om anläggningen klarar hög skyddsnivå. Krav ställs i förhållande till miljönyttan, recipientens känslighet, hälsoskyddsbehovet och till vad som är ekonomiskt rimligt. Det innebär att en anläggning som fungerar väl, inte uppvisar brister som försämrar anläggningens hållbarhet, och inte medför risk för olägenhet för människors hälsa eller betydande risk för miljön, kan bedömas vara godtagbar, trots att den inte klarar hög skyddsnivå.

Ett avloppstillstånd innebär en rättighet med visst juridiskt skydd. För en befintlig avloppsanläggning som bedömts ha en godtagbar funktion, kan krav på ytterligare reningssteg medföra orimliga kostnader i förhållande till miljönyttan. Vid tillståndsprovning för en helt ny avloppsanläggning eller vid tillsyn av en avloppsanläggning som saknar tillstånd, kan det däremot vara rimligt att ställa krav på att reningen ska kunna uppnå hög skyddsnivå.

Om avloppsanläggningen bedöms vara så bristfällig att den behöver göras om bör den nya anläggningen kunna klara hög skyddsnivå både avseende hälsoskydd och miljöskydd, om inte förutsättningarna i det enskilda fallet medger något annat.

Vilken teknisk avloppslösning som bedöms lämplig beror på den befintliga byggnadens konstruktion och vad som kan anses vara rimligt ur ett ekonomiskt perspektiv. I befintliga byggnader där WC- och BDT-vatten leds samman innebär det vanligen att det inte krävs någon uppdelning av avloppets olika fraktioner i två ledningssystem.

Kommunernas små avloppsanläggningar behöver inventeras och dessa uppgifter ska regelbundet uppdateras.

Vid tillsyn av små avlopp samt vid tillståndsprovningen för nya avlopp behöver även hänsyn tas till klimatförändringar så som översvämningar och förhöjda havsnivåer.

STO-kommunerna behöver identifiera vilka små avloppsanläggningar i respektive kommun som riskerar att översvämmas för att sedan informera och föra dialog med berörda fastighetsägare.

Kartbilagor

Policyn innefattar tre kartbilagor:

Bilaga 1 – Skyddsnivåer,

Bilaga 2 – Ekologisk vattenstatus,

Bilaga 3 – Skyddade och känsliga områden.

Bilaga 1 – Skyddsnivåer

Kartan beskriver översiktligt vilka skyddsnivåer som kan gälla inom STO-området.

Skyddsnivån avgör vilka krav som ställs på rening av avloppsvattnet. I områden som är extra känsliga kan det krävas särskild skyddsnivå, med högre krav på rening av avloppsvattnet. En

bedömning görs i varje enskilt fall av vilken skyddsnivå som ska gälla på den aktuella platsen, beroende på de lokala förutsättningarna. Det innebär att det kan ställas krav på särskild skyddsnivå även utanför det streckade området samt ställas krav på hög skyddsnivå innanför det streckade området.

I anslutning till känsliga bäckar och åar kan högre krav på rening av utsläpp från avloppsanläggningar komma att ställas. Lax-, öring- och/eller ålförande vattendrag samt vattendrag som mynnar i vattenområde/havsområde med mindre god ekologisk status är exempel på känsliga vattendrag.

Bilaga 2 – Vattnets ekologiska status

I databasen VISS finns en samlad bedömning av den ekologiska, kemiska och kvantitativa statusen för alla Sveriges större sjöar, vattendrag, grundvatten och kustvatten.

Den ekologiska statusen i ett vattendrag/vattenområde är ett mått på vattenförekomstens tillstånd, hur ett vatten mår och är vägledande vid bedömningen av vilken skyddsnivå som ska gälla inom ett avrinningsområde.

Statusklassningen ger en representativ bild av vattenförekomstens tillstånd samt en riskbedömning som kan användas för att avgöra konsekvenserna i miljön av en verksamhets påverkan.

Bedömningen av den ekologiska statusen grundas på biologiska kvalitetsfaktorer som beskriver växt- och djurlivet i vattenförekomsten. Om en betydande påverkan identifierats för ett vatten ska de kvalitetsfaktorer som är känsligast för just denna påverkan användas för att bedöma konsekvenserna i vattenmiljön. Utgångspunkten är att god status ska uppnås och att statusen inte får försämrats. Målet är att uppnå en acceptabel nivå av påverkan där ekosystemets struktur och funktion inte är väsentligt förändrade jämfört med en opåverkad vattenförekomst av samma typ.

Statusen i ytvatten bedöms i en femgradig skala, hög, god, måttlig, otillfredsställande eller dålig status.

Bilaga 3 – Skyddade områden

Naturreservat och Natura 2000-områden är skyddade enligt miljöbalken. I föreskrifter och bevarandeplaner för naturreservat samt Natura 2000-områden finns det reglerat hur användningen av dessa mark- och vattenområden får ske. Syftet kan vara att bevara biologisk mångfald, skydda värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Beroende på syftet kan hänsyn behöva tas vid bedömningen av lämpliga avloppslösningar.

Inom STO-området finns det skyddade vattenområden med miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten. Syftet med dessa skyddade områden är att skydda eller förbättra kvaliteten på de vatten där fiskar lever eller skulle kunna leva samt trygga kvaliteten på de musslor och snäckor som odlas för konsumtion i kust- och havsvatten.

Lax-, öring- och/eller ålförande vattendrag, ålgräsängar och grunda havsvikar är exempel på områden som är känsliga för utsläpp av avloppsvatten där det kan vara aktuellt med högre krav på rening. Det saknas idag heltäckande kartor över ålgräsutbredningen i STO-området så en bedömning behöver göras i varje enskilt fall.

Förvalta policyn

Säkerställa styrdokument

Dokumentansvarig chef i förvaltningen ansvarar för att verksamheten arbetar i enlighet med gällande styrdokument, har en rutin, att styrdokument är aktuella och publiceras på rätt vis. Dokumentansvarig chef har också ansvar för att medarbetarna är informerade om gällande styrdokument.

Policyn ska revideras en gång per mandatperiod eller i samband med förändringar i tillämplig lagstiftning.

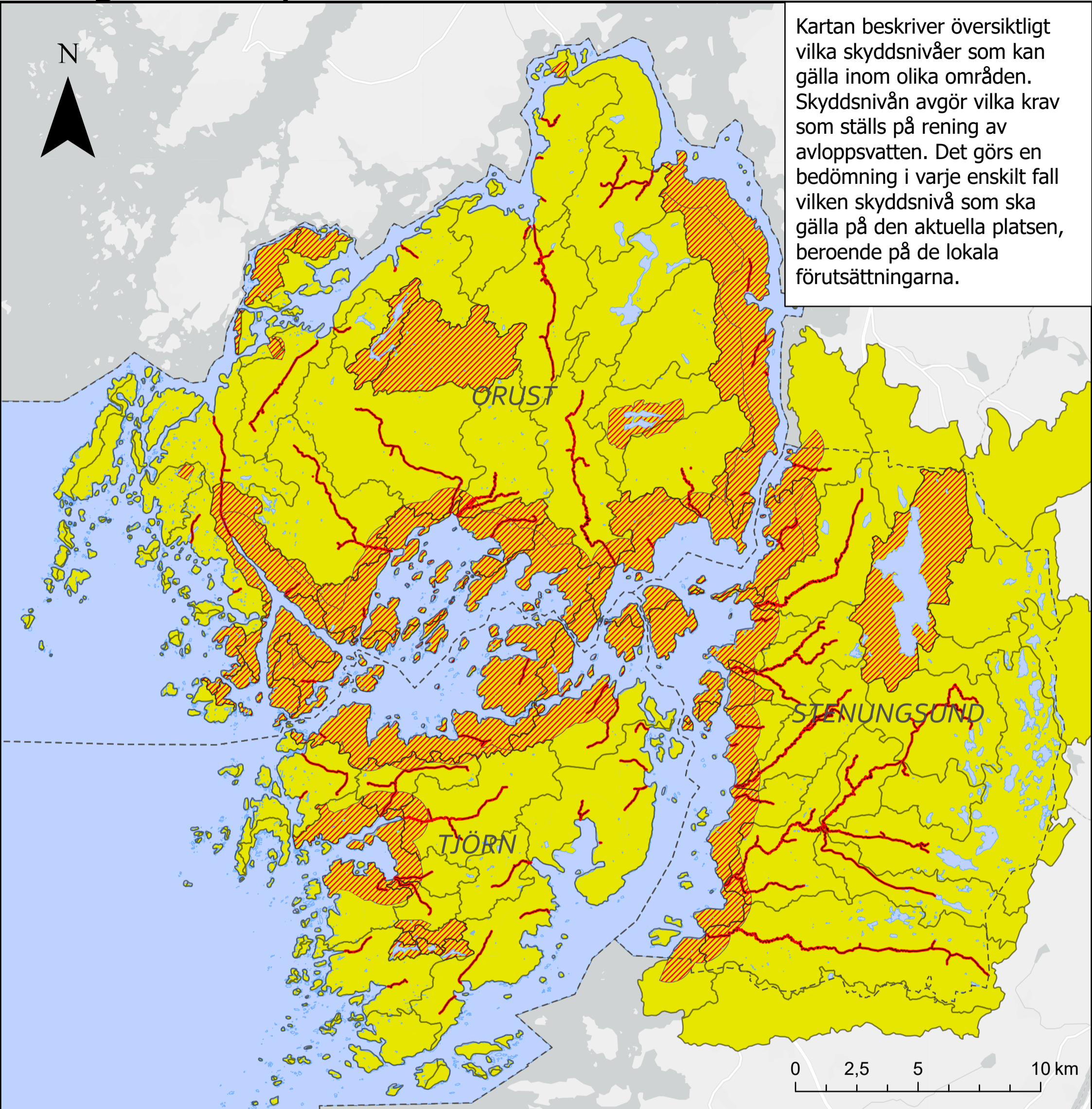
Bilagor

- Bilaga 1 – Karta: Skyddsnivåer,
- Bilaga 2 – Karta: Ekologisk vattenstatus,
- Bilaga 3 – Karta: Skyddade och känsliga områden.

Policyn har medfinansierats genom statligt stöd till lokala vattenvårdsprojekt förmedlade av Västra Götalandsregionen.

Bilaga 1 - Skyddsnivåer

Kartan beskriver översiktligt vilka skyddsnivåer som kan gälla inom olika områden. Skyddsnivån avgör vilka krav som ställs på rening av avloppsvatten. Det görs en bedömning i varje enskilt fall vilken skyddsnivå som ska gälla på den aktuella platsen, beroende på de lokala förutsättningarna.

Teckenförklaring

 Hög skyddsnivå

Hög skyddsnivå för miljöskydd och hälsoskydd gäller generellt i alla tre kommuner.

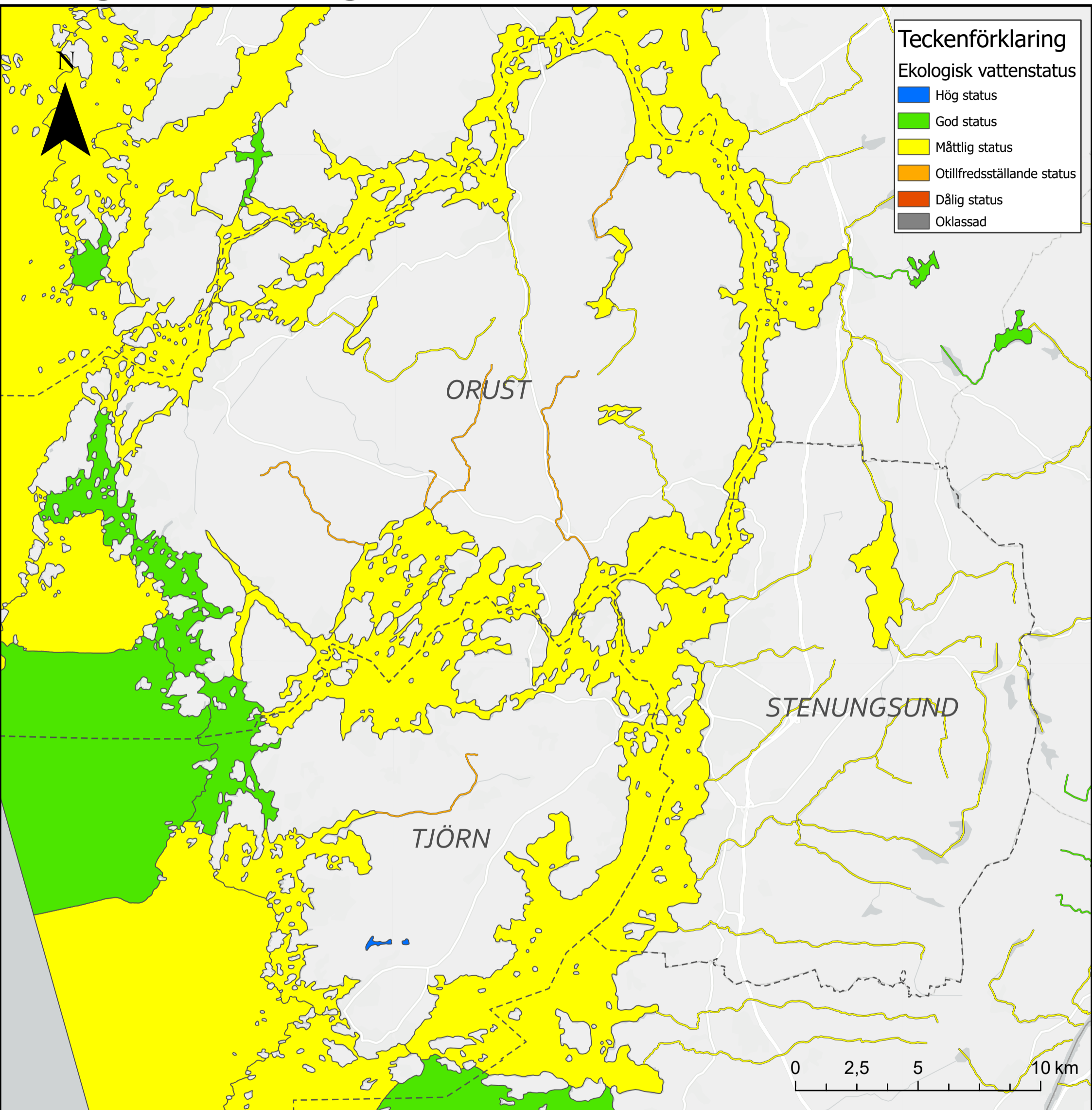
 Särskild skyddsnivå

I områden som är extra känsliga kan det krävas särskild skyddsnivå, en skyddsnivå med högre krav på rening av avloppsvatten. Extra känsliga områden kan exempelvis vara Natura 2000-områden, vattenskyddsområden eller områden där den ekologiska statusen bedöms vara sämre än god. Extra känsliga ur hälsoskyddssynpunkt är områden där det finns enskilda vattentäkter, badplatser eller musselodlingar.

 Vattendrag

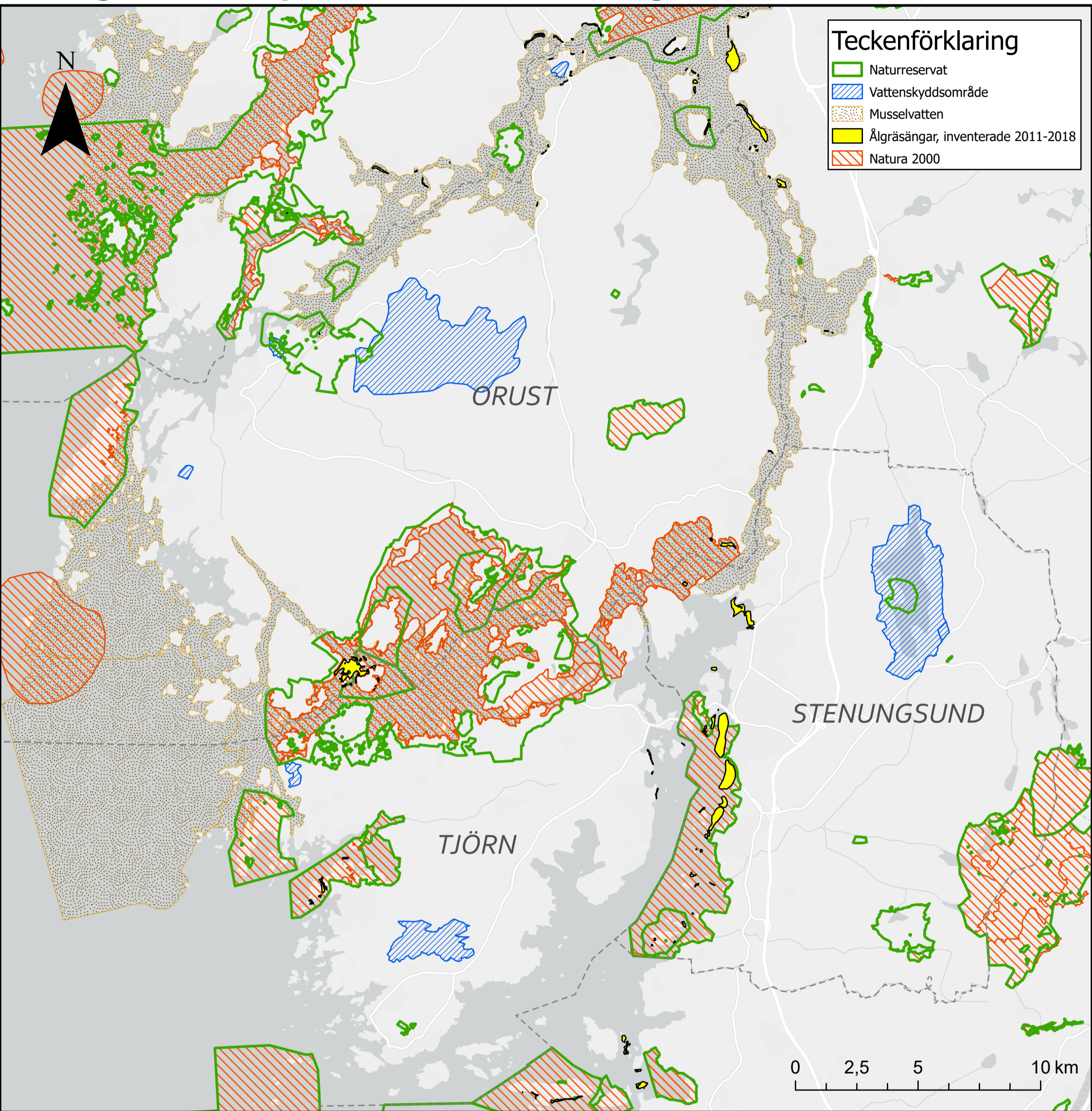
Exempel på känsliga vattendrag är sådana som mynnar i vattenområden vilka ingår i Natura 2000-områden, vattenområden med mindre god ekologisk status eller lax-, öring- och/eller ålförande vattendrag.

Bilaga 2 - Ekologisk vattenstatus

I databasen Vatteninformationssystem Sverige, VISS, finns en samlad bedömning av den ekologiska, kemiska och kvantitativa statusen för alla Sveriges större sjöar, vattendrag, grundvatten och kustvatten. Den ekologiska statusen i ett vattendrag/vattenområde är ett mått på hur ett vatten mår och är vägledande vid bedömningen av vilken skyddsnivå som ska gälla inom ett avrinningsområde. Utgångspunkten är att god status ska uppnås och att statusen inte får försämrats.

Bilaga 3 - Skyddade och känsliga områden

Naturreservat och Natura 2000-områden är skyddade enligt miljöbalken. Inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden fastställs i föreskrifter och bevarandeplaner för området. Syftet kan vara att bevara biologisk mångfald, skydda värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Beroende på syftet kan hänsyn behöva tas vid bedömningen av lämpliga avloppslösningar.

Vattenskyddsområden för vattentäkter avser att säkra tillgången på dricksvatten för ett större antal människor. Vid bedömningen av lämpliga tekniska lösningar för avloppsrening behöver hänsyn tas till intilliggande vattentäkter eftersom utsläpp från avlopp kan påverka dricksvattenkvaliteten.

Inom STO-området finns det skyddade vattenområden med miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten. Syftet med dessa skyddade områden är att skydda eller förbättra kvaliteten på de vatten där fiskar lever eller skulle kunna leva samt trygga kvaliteten på de musslor och snäckor som odlas för konsumtion i kust- och havsvatten.

Lax- öring- och/eller ålförande vattendrag, ålgräsängar och grunda havsvikar är exempel på områden som är känsliga för utsläpp av avloppsvatten där det kan vara aktuellt med högre krav på rening. Det saknas idag heltäckande kartor över ålgräsutbredningen i STO-området så en bedömning behöver göras i varje enskilt fall.